

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (حجیت قیاس)

قیاس منصوص العله

جلسه ۳۹۶

استاد شفیعی

حجیت قیاس اولویت و منصوص العله

برخی از علماء قائل به حجیت قیاس منصوص العله و قیاس اولویت هستند؛ مانند علامه حلی و برخی دیگر، مطلقاً قیاس را باطل می‌دانند حتی منصوص العله و اولویت را؛ ولی به نظر مصنف، منصوص العله و اولویت، اگر زیر مجموعه ظهور قرار گیرند حجت بوده ولی نه از باب قیاس، بلکه از باب ظهور حجیت.

مثال

شارع فرمود: الخمر حرام؛ لانه مسکر؛ از این تعلیل، حرمت هر چیزی که مسکر باشد استظهار می‌شود؛ عنوان عام را بوسیله استظهار اثبات نمودیم، پس مصداقی که تحت عنوان عام قرار بگیرد، مشمول همان حکم می‌شود.

اما اگر گفته شد: العنب حلو لانه اسود آیا از تعلیل «لانه اسود» می‌توان استفاده عمومیت نمود؟ خیر چرا؟ زیرا زیر مجموعه ظهور قرار نمی‌گیرد.

خلاصه: اگر عمومیت استظهار نشود، پس وجهی برای تسری حکم به فرع وجود ندارد، مگر از باب قیاس.